

Justiitsminister Urmas Reinsalu pöördumine üleeuroopalise totalitaarsete ja autoritaarsete režiimide ohvrite mälestamise päeva puhul

23.08.2017. Eesti mõistab hukka kõik totalitaarsed režiimid ning mälestab kõigi režiimide ohvreid. 2. aprillil 2009. aastal võttis Euroopa Parlament vastu [resolutsiooni Euroopa südametunnistuse ja totalitarismi kohta](#) [1]. Resolutsioon kutsus üles kuulutama 23. augustit „üleeuroopaliseks kõikide totalitaarsete ja autoritaarsete režiimide ohvrite mälestamise päevaks, mida tähistatakse väärilt ja erapooletult“.

Ühtlasi märgiti resolutsioonis, et „ühinenud Euroopa on võimalik ainult siis, kui suudetakse luua ühine vaatenurk oma ajaloole, tunnustatakse natsismi, stalinismi ning fašistlikke ja kommunistlikke režiime ühise pärandina ning viiakse läbi aus ja põhjalik arutelu nende möödunud sajandi kuritegude üle.“ Alates selles ajast on kõigi totalitaarsete ja autoritaarsete režiimide ohvrite mälestuspäeva üleeuroopalisi üritusi korraldatud erinevate Euroopa riikide pealinnades.

Eesti kogemus on kahe totalitaarse režiimi, kommunistliku ja natsistliku režiimi kogemus, nagu see on ka Lätil, Leedul, Poolal ja veel mitmel Euroopa riigil. Kui natsionaalsotsialistliku režiimi purustamine 1945. aasta kevadel tähendas Lääne- ja Lõuna-Euroopast vabanemist natsionaalsotsialistliku terrorirežiimi koledustest, siis Eesti, Läti ja Leedu saatus oli teistsugune. 1939. aasta 23. augustil Stalini ja Hitleri vahel kokkulepitu, Balti riikide loovutamine NSV Liidule, jäi kehtima. Eestis ja teistes Balti riikides jätkus kommunistlik režiim, mis ainuüksi Eestis nõudis pärast II maailmasõja lõppu veel kümneid tuhandeid ohvreid ja selle režiimi kuriteod on jätnud jälje, mida tunnetame ka 21. sajandi Eestis.

Sellepärast on 23. augustil 2017 Tallinnas toimuva üleeuroopalise totalitaarsete ja autoritaarsete režiimide ohvrite mälestusüritusega seotud konverents pühendatud kommunistliku režiimi kuritegude pärandile. See on Eesti kogemus, see on ka teiste Balti riikide ja mitme Ida-Euroopa riigi kogemus. Eesti jaoks möödus selle ajastu lõpust eile 26 aastat."

Allikas URL:

<https://www.ekei.ee/et/uudised/justiitsminister-urmas-reinsalu-poordumine-uleeuroopalise-totalitaarsete-ja-autoritaarsete>

Lingid:

[1] <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2009-0213+0+DOC+XML+V0//ET>